

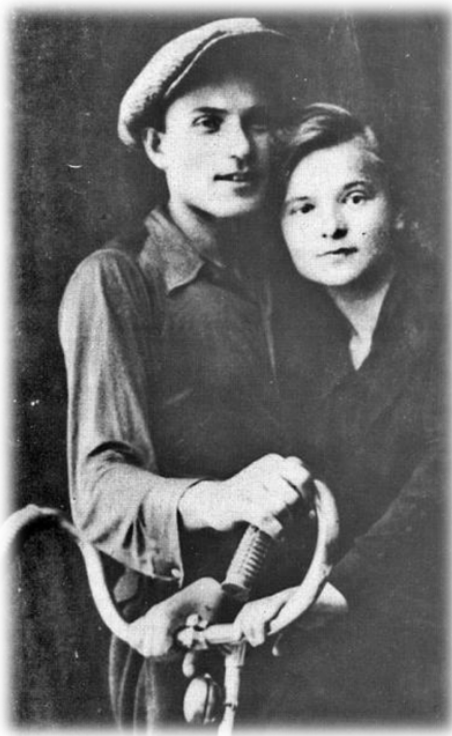
Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli

<https://www.lscdn.pl/pl/lublin/informacja-pedagogiczn/publikacje/6841,Dzialalnosc-oddzialu-porucznika-Jana-Leonowicza-039Burta039.html>
27.04.2025, 01:59

Strona znajduje się w archiwum.

Działalność oddziału porucznika Jana Leonowicza 'Burta'

Autorem artykułu jest mgr **Marek Krzyżanowski**, nauczyciel mianowany z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Komisji Edukacji Narodowej w Lublinie.

Jan Leonowicz urodził się 15 stycznia 1912 r. w majątku Żabcze, gm. Poturzyn, pow.

Tomaszów Lubelski, w rodzinie ziemiańskiej Mariana i Anastazji z d. Jurczak, jako jeden z dziesięciorga rodzeństwa. Ojciec był leśniczym, dziadek powstańcem styczniowym.

Rodzina Leonowiczów – po konfiskacie dwóch majątków – Leonowicze i Konstantynówka, znajdujących się w 1863 roku między Nieświeżem a Kleckiem, bardzo zubożała i w poszukiwaniu pracy rozproszyła się po Polsce, by w końcu osiąść na stałe w gminie Poturzyn. Tradycje niepodległościowe i patriotyczne były kultywowane i przekazywane następnemu pokoleniu przez cały ten trudny okres. Między rokiem 1918 a 1920 przemieściło się przez

Poturzyn moc legionistów, a dom Leonowiczów gościł, między innymi, płk. Prażmowskiego-Belinę, mjr. Orlicz-Dreszera, kpt. Leopolda Lis-Kulę. W takiej to patriotycznej atmosferze wychowywany był przyszły „Burta”.

Po ukończeniu szkoły powszechnej rozpoczął naukę w gimnazjum, a po jego ukończeniu odbywał służbę wojskową w 2. Pułku Strzelców Konnych w Hrubieszowie.

We wrześniu 1939 r. walczył w szeregach macierzystej jednostki (2. Pułk Strzelców Konnych), ranny przez szrapnel w nogi i twarz, powrócił z frontu w październiku 1939 r.

Wstąpił do Służby Zwycięstwu Polsce. 25 grudnia 1939 r. wziął udział w rozbiciu posterunku granatowej policji w okolicach Łaszczowa.

W 1940 r. aresztowany przez policję ukraińską w Poturzynie, został zwolniony dzięki staraniom ojca.

Prawdopodobnie od 1942 r. dowódca sekcji szturmowej „Poturzyn” (jednej z dziewięciu grup bojowych) odcinka „Wschód” Obwodu AK Tomaszów Lubelski. 1 marca 1943 r. wziął udział w akcji na posterunek policji ukraińskiej w Poturzynie, w trakcie której placówkę tę rozbito, zabijając sześciu Ukraińców (w tym dwóch komendantów posterunków w Telatynie i Poturzynie) oraz komisarycznego wójta gminy Poturzyn.

Na przełomie 1943/1944 przebywał w sztabie obwodu znajdującym się na skraju Puszczy Solskiej, w pobliżu leśniczówki Rebizanty nad Tanwią.

W 1944 r. żołnierz „Kompanii Leśnej” ppor. rez. Witolda Kopcia, a także dowódca jednego z patroli plutonu lotnego żandarmerii polowej sierż. rez. Wacława Kaszuckiego.

W ostatnich dniach lutego w Poturzynie oraz 5 i 9 kwietnia 1944 r. na odcinku Podlodów - Żerniki - Rokitno, w rejonie Sieniatynia i Posadowa, brał udział w walkach przeciwko Ukraińskiej Narodowej Samoobronie (UNS) i Ukraińskiej Powstańczej Armii (UPA).

Od wiosny 1944 r. służył jako zwiadowca w dowodzonej przez sierż. Andrzeja Dzygałę „Kompanii Żelaznej”. Podczas operacji „Sturmwind II” razem z kilkoma partyzantami przebił się przez trzy pierścienie niemieckiej obławy.

W ramach akcji „Burza” znalazł się w szeregach odtwarzanego przez Inspektorat Zamość 9. pp AK.

Pełny tekst w załączniku.

Pliki do pobrania

[Działalność oddziału por. Jana Leonowicza "Burta" w latach 1944-1951 pdf, 176.99 KB](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)